

Helena Moliné i Oriol Junqueres

Un desig anomenat tramvia

Malgrat que el muntatge teatral d'Un tramvia anomenat desig es va poder veure anteriorment al teatre Shubert de New Haven, l'estrena oficial es va fer el 3 de desembre de 1947 al teatre Ethel Barrymore, on va estar en cartell fins al desembre de 1949. Aquesta producció original de Broadway va ser protagonitzada per dos actors tan reconeguts com Marlon Brando i Jessica Tandy, que va rebre un premi Tony en la categoria de millor actriu de teatre, precisament, per aquesta obra. I, el mateix 1949, se'n va fer una producció al Teatre Aldwych de Londres, amb Vivien Leigh, que guanyaria un Oscar per la versió cinematogràfica dirigida per Elia Kazan (1951). Posteriorment, gairebé un quart de segle després, el 1973, l'obra es va tornar a posar en escena, amb Rosemary Harris i James Farentino, al teatre Vivian Beaumont de Nova York. I, des d'aleshores, innumerables versions han trepitjat escenaris d'arreu del món.

Així, per exemple, a Catalunya, l'encarregada de donar veu i cos a Blanche va ser l'Emma Vilarasau al Teatre Romea, dirigida per Manel Dueso (2000), mentre que Glenn Close va protagonitzar un dels muntatges al Teatre Royal National de Londres (2002). Doncs, certament, es tracta d'un text totalment vigent, tant per la complexitat del seus personatges com pels conflictes vitals de cadascun d'ells. I totes les seves versions teatrals, cinematogràfiques, televisives i operístiques han suscitat crítiques apassionades de defensors i detractors. En concret, el caràcter ferri i esquerp -i, a cops, fins i tot la violència força gratuïta- del seu protagonista masculí i la manca de realisme de Blanche, la converteixen en una peça molt dura -i fins i tot cruel-, que mostra alguns dels desitjos més íntims dels humans.

De fet, a Un tramvia anomenat desig, Tennessee Williams ens explica una història d'amor i de desamor, que posa cara a cara la fredor d'Stanley Kowalsky (Brando) i la innocència quasi malaltissa de Blanche DuBois (Tandy). I és que, en la seva condició de mestre del teatre americà, Tennessee Williams no descriu personatges sinó que crea veritables éssers humans carregats d'impulsos, egoïsmes i tendreses, brots de vida trasplantats al paper, a l'escenari o a una pantalla de cinema. Fins al punt que, en molts aspectes, Un tramvia anomenat desig és una metàfora de la condició humana i dels xocs culturals i socials de la societat contemporània.